

NOVICE

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četrt leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 23. maja 1860.

Kako in kdaj pušati sadnim drevesom?

Puša se drevesom zato, da si ne pušajo same sebi, to je, da se jim koža ne razpoka zavolj preobilne muzge ali preobilnih sokov, kar jim je škodljivo; — puša se jim pa tudi zato, da se odverne rak, da so bolj rodovitne ali da saj pred donašajo sad, da postane deblo močnejše in jim ni treba kolov za podporo ali da jih saj ne potrebujemo tako dolgo kakor sicer. Tudi se dajo smolotoki in drugi toki mladih močnih dreves, ako jih je gospodar preveč ali prepozno obrezal, s pušanjem na več krajih ali ozdraviti ali popolnoma odverniti, če jim se berž po prepoznom obvezanji puša.

Kakor je drevo bolj ali manj močno, naj se mu puša bolj plitvo ali bolj globoko, nikoli pa do lesa. Da pravo zadene, kdor puša, naj vzame spredaj na koncu nekoliko okroglasti nož med perva dva persta tako, da noževa špica spod perstov le toliko molí, da se koža na pol ali le en malo več prereže, kadar se nož od zgorej doli po koži potegne. Če je drevo že kakor roka debelo, se sme z nozem pa tudi od spodej gori iti. Da se pušanje dobro opravi, je prav, ako se jemlje za to nalašč napravljeni nož. Zareza po drevesu naj gre vselej naravnost gori ali doli; krive zareze ali take, kakor da bi se kača po deblu vila, so škodljive. Najbolje je, ako se drevesu v pervič puša na severni strani, v drugič proti sončnemu zahodu in tako naprej proti vsem štirim stranem sveta. Ako ima drevo pereče lise, ki pa se morajo poprej do zdravega izrezati, ali če ima kakošne druge rane, je prav, da se pri pušanju preskočijo, in še le en pavec spodej spet nož za pušanje zastavi. Če pušaš, kadar vroče sonce sije ali kadar je zlo vetrovno, ovij mesto, kjer si pušal, s starimi žaklji ali kako drugo robo noter do noči, sicer si ti prezana skorja razpoči do lesa in napravi hude razpoke.

Najbolji čas za pušanje je zvečer, kadar solnce zahaja ali kadar je že zatonilo, če ni vetra. Tudi ob dežji ni varno pušati; po dežji je pa prav dobro, ker po dežji obilniša muzga priteka in rane najhitreje zaceli.

Zatega voljo tudi ni drevju pušati, dokler ne začne muzga (sok) se po drevji raztekat. Ako pa pušaš že mesca sušca, naredi bolj plitvo in krajsko zarezo, da drevo ne bo škode terpelo, ako nastopi še kaka zmerzlina, ktera škoduje globokim in dolgim ranam.

Pa tudi dolgo po sv. Jakobu ni več varno pušati, ker rana nima dosti časa se do zimskega mraza popolnoma zarasti.

Čeravno je pa pušanje drevju zlo koristno, se vendar celo vsem drevesom ne smé pušati.

Slabim, medlim in bolehnim drevesom, ktere slabe mladike poganjajo ali ki imajo na verhu černkaste in suhe veje, se ne smé pušati. Tudi stare, poldruži ali dva čevlja debele drevesa pusti pri miru, zlasti če že donašajo veliko sadú, ker obilni sad sam povzije obilo muzgo. Le tako imenovanim vodenim vejam na starih drevesih, ktere hoče gospodar s temi vejami pomladiti, se utegne pušati. Tudi zlo ranjenim in votlim drevesom ne tekne pušanje, dokler se

ne stori, kar je za njih ozdravljenje treba. Le takrat, kadar se je odrezalo ali odžagalo veliko starih, suhih ali sicer bolnih vej, se smé ostalim zdravim vejam kakor mladim drevesom pušati.

Tudi takrat, kadar so gosence drevo skor popolnoma objedle, da ni veliko perja več na njem, se mu mora pušati, naj je mlado ali staro, da se po gosencah poškodovano drevo še pri življenji ohrani.

Iz česk. gosp. lista.

Véliki zbor krajske kmetjske družbe.

(Dalje.)

Potem je gospod Ambrož predloge kmetijskih poddružnic zboru v presodbo predložil:

I. Poddružnica postojnska povič svetuje, naj bi se po deželi žitni hrami ali žitne hranilnice napravile in sicer tako, da bi kmetje primorani bili, se te naprave udeleževati. Letošnja lakota in revšina nam očitno kaže, kako potrebne so take žitne hranilnice.

Gospod Ambrož razjasnuje ta predlog z zgovorno besedo ter pravi, da egiptovski Jožef, ki je kralju sanje razkladal, ni čakal sedem „kumernih“ ali nerodovitnih let, marveč je svetoval, naj bi se obilnost sedem rodovitnih let prihranova za čas pomanjkanja — in tako se je tudi storilo. Naše c. kr. ministerstvo je ravno tako rodovitnost dobre letine 1849 za pripravno spoznalo in je po ukazu 19. julija 1849 deželnemu poglavarstvu in tukajšni kmetijski družbi naročilo, naj bi se iz obilnih pridelkov imenovanega leta zakladi za čas potrebe in pomanjkanja prihranili v posebnih hramih, kteri bi se po izgledu Sinklérovi žitnih hranilnic napravili. Slavno deželno poglavarstvo je vsem c. k. kantonskim gospodskam upeljavo takih hranilnic priporočilo; al vse so enoglasno odgovorile, da one ne morejo zdaj v tej reči nič opraviti, kar se bo pa tedaj lahko zgodilo, kadar bojo nove občine (soseške) ustanovljene, kadar se upelje okrajno svetovavstvo in kadar se bo začel zbor deželnih namestovavcov. Ravno teh misel je bila kmetijska družba in ravno tako je tudi ona odgovorila c. kr. ministerstvu.

Vidimo tedaj iz tega — razлага dalje gospod Ambrož — da pred desetimi leti smo bili ravno tam, kjer smo dan današnji. Že deset let se tedaj vertimo v enem kolobaru kakor v vertincu, pa ne pridevo naprej. Zmiraj upamo, želimo in čakamo, pa zmiraj ostajamo — pri starem kopitu. Tudi dan današnji se nam obeta nova osnova sosešek in drugih samostojnih naprav in tako nam tudi o žitnih hranilnicah nič druzega ni storiti, kakor čakati novih prenaredb. Vse ljudstvo čaka v mnogoterih stiskah odrešenja po osnovi prostejih in samostojnih deželnih naprav; tisuč in tisuč glasov se sliši, naj bi kmali drugač bilo — in tako tudi mi upamo, da se bo upeljalo vse to, kar je že pred desetimi leti za koristno spoznano bilo. — Gledé na to svetuje tedaj gosp. govornik, naj bi se za zdaj korist in potreba žitnih hranilnic po časnikih jasno razlagovala, da se ljudje ne bojo potem obotavljal, kadar bodo nove občine ustanovljene.